

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/131/2017
Identifikačné číslo spisu:	1107218000
Dátum vydania rozhodnutia:	17.10.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1107218000.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne L.. V. B., bývajúcej v V., E. U. Č.. X/C, zastúpenej advokátom JUDr. Milanom Šulvom, advokátska kancelária AS Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Hlučínska č. 1, proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 19 C 17/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 15. februára 2017 sp. zn. 6 Co 189/2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 15. februára 2017 sp. zn. 6 Co 189/2015 vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava III. z 27. novembra 2014 č.k. 19 C 17/2008-391 a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa „žalobou o ochranu osobnosti a o náhradu škody“ doručenou Okresnému súdu Bratislava I dňa 4. júna 2007 (doplnenou podaním o úprave časti petitu žaloby zo 17. októbra 2008), neskôr postúpenou z dôvodu miestnej príslušnosti Okresnému súdu Bratislava III domáhala, aby žalovanej bola uložená povinnosť: a/ aby do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozsudku zaistila v dvoch po sebe nasledujúcich vydaniach v denníkoch s celoslovenskou pôsobnosťou, ako aj v televíznom a rozhlasovom vysielaní s najväčšou sledovanosťou na svoj náklad uverejnenie ospravedlnenia v znení uvedenom v žalobe /č. 1. 97/, b/ zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 3.000.000,- Sk do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, c/ nahradiť žalobkyni trovy konania a právneho zastúpenia do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Žalobu odôvodnila tým, že vtedajší minister spravodlivosti Slovenskej republiky L.. Y. G. (ďalej len „minister spravodlivosti“) na tlačovej konferencii konanej 4. júna 2004 zverejnil okrem iného informácie týkajúce sa kriminalizácie jej osoby ako sudkyne s výkonom funkcie na Krajskom súde v Bratislave, v tom čase zaradenej na úseku konkurzu a reštrukturalizácie, v súvislosti s podozrením z trestnoprávneho konania a zneužitia súdnej moci v prospech konkurznej mafie, ako aj z tunelovania životaschopných firiem. Žalobkyňa bola rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zo 16. decembra 2005 sp. zn. 1 Dso 9/2005 oslobodená a zároveň zbavená

podozrenia z nezákonného postupu pri vykonávaní funkcie konkurzného sudcu. Zverejnením týchto skresľujúcich a nepravdivých tvrdení zo strany ministra spravodlivosti bolo nielenže zasiahnuté do nerušeného priebehu súdneho konkurzného konania, ale odvysielaním týchto nepravdivých informácií došlo aj k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobkyne, predovšetkým do jej práva na ochranu cti, ľudskej dôstojnosti a svojho mena. Vzhľadom k tomu, že dôstojnosť žalobkyne a jej vážnosť v spoločnosti boli v danom prípade znížené v značnej miere, považuje náhradu nemajetkovej ujmy iba odstránením následkov zásahu formou ospravedlnenia za nedostatočnú. Za primerané zadost'učinenie vzhľadom na závažnosť ujmy a na okolnostiach, za ktorých k zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobkyne došlo, považuje sumu vo výške 3.000.000,- Sk.

2. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. novembra 2014 č. k. 19 C 17/2008-391 priznal žalobkyni právo: a/ uverejniť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku v dvoch po sebe nasledujúcich tlačенých vydaniach v inzercii denníkov SME a Pravda ako plošnú inzerciu vo veľkosti 1 inzertnej strany na náklady žalovaného, a to až do maximálnej výšky 5.500,- €, ospravedlnenie v znení „Dňa 4.6.2004 na tlačovej konferencii konanej na Ministerstve spravodlivosti SR minister spravodlivosti L.. Y. G. verejne uviedol na adresu konkurznej sudkyne Krajského súdu v Bratislave L.. V. B., nepravdivé a pravdu skresľujúce skutočnosti, a to, že v dvoch prípadoch jej postup v konkurznom konaní vzbudzuje pochybnosti o jej svedomitosti, nestrannosti a nezaújatosti. Vyššie uvedené tvrdenia sú nepravdivé a dotkli sa občianskej cti a ľudskej dôstojnosti sudkyne L.. V. B. Za uvedené tvrdenia sa Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky ospravedľňuje.“, b/ do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku zabezpečiť v čase medzi 18:00 hod. a 21:00 hod. v televíznej stanici Televízia Markíza na náklady žalovaného a to až do maximálnej výšky 7.000,- € uverejnenie písomného ospravedlnenia v trvaní 1 minúty v rovnakom vyššie uvedenom znení, c/ do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku zabezpečiť v čase bezprostrednom pred celosieťovým odvysielaním niektorého z blokov vysielania spravodajských informácií vysielaných medzi 7.00 hod. a 13.00 hod. v rozhlasovej stanici Rádio Expres na náklady žalovanej a to až do maximálnej výšky 1.000,- € uverejnenie slovného ospravedlnenia v rovnakom vyššie uvedenom znení, zároveň žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni do 3 dní, d/ sumu 33.184,- € titulom náhrady nemajetkovej ujmy, e/ trovy konania vo výške 6.140,87 €, f/ trovy právneho zastúpenia vo výške 8.103,48 €.

2.1. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania považoval súd prvej inštancie za preukázané, že k neoprávnenému zásahu do práva žalobkyne na ochranu osobnosti došlo na základe nepravdivých a pravdu skresľujúcich výrokov ministra spravodlivosti, prezentovaných na tlačovej konferencii, organizovanej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „MS SR“) dňa 4. júna 2004. Z obsahu prezentácie a spisového materiálu s názvom „Zneužitie konkurzy“ bolo preukázané, že minister spravodlivosti výslovne konštatoval podozrenia zo zneužitia postavenia konkurzného sudcu a súdnej moci v prospech konkurznej mafie. Podľa súdu prvej inštancie výroky prezentované ministrom spravodlivosti s ohľadom na spoločensky uznávanú autoritu jeho funkcie, závažnosť ich obsahu i deklarované následky, nielenže boli objektívne spôsobilé privodiť ujmu na právach žalobkyne, ale túto ujmu aj reálne privodili, a to v oblasti jej morálnej integrity, občianskej a profesionálnej cti a dobrého mena. Vzhľadom na intenzitu zásahu do osobnostných práv žalobkyne, súd prvej inštancie okrem morálnej satisfakcie priznal žalobkyni i peňažné zadost'učinenie, ktorého výška zodpovedá okolnostiam, rozsahu a intenzite zásahu do jej osobnostných práv.

3. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 15. februára 2017 sp. zn. 6 Co 189/2015 rozsudok súdu prvej inštancie: a/ vo veci samej potvrdil, b/ vo výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie zrušil a v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, c/ žalobkyni priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku konštatoval, že súd prvej inštancie v danom spore zistil riadne skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku. Záver súdu prvej inštancie o tom, že výroky ministra spravodlivosti boli prednesené bez akéhokoľvek faktického základu a že spochybňujú nestranné a nezávislé rozhodovanie žalobkyne ako sudkyne, a preto sú objektívne spôsobilé zasiahnuť do

osobnostných práv žalobkyne, znížiť jej česť, vážnosť a dôstojnosť, odvolací súd vzhľadom na vykonané dokazovanie považoval za správny.

3.1. K námietke žalovanej súvisiacej s nedostatkom jej pasívnej vecnej legitímácie odvolací súd uviedol, že účastníkmi občianskoprávných vzťahov môžu byť tak fyzické osoby ako aj právnické osoby vymedzené v § 18 Občianskeho zákonníka, vrátane štátu. Z § 21 ods. 4 O.s.p. bolo zrejmé, kto bol oprávnený konať pred súdom za štát. Toto oprávnenie mal štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi a právnická osoba, ktorú osobitný zákon splnomocňuje na zastupovanie pred súdom. V občianskom súdnom konaní štát vystupuje spravidla v prípadoch, ktoré sa týkajú práv a povinností vyplývajúcich zo správy majetku štátu a vo veciach týkajúcich sa realizácie mocenských funkcií štátu. Jeho postavenie sa pritom rozlišuje podľa toho, či výkon týchto práv a povinností vykonáva sám vo vlastnom mene, alebo ich výkonom na základe právnej úpravy poveril iné subjekty, ktoré výkon práv a povinností realizujú vo vlastnom mene. Toto rozlíšenie je dôležité najmä pre určenie hmotnoprávnej (vecnej) aktívnej a pasívnej legitímácie a od toho závislého procesného postavenia štátu, resp. subjektov, na ktoré štát preniesol výkon svojich práv a povinností. V preskúmvanej veci žalobkyňa uplatnila na súde nárok na ochranu osobnosti z dôvodu neoprávneného zásahu spôsobenej jej „nepravdivou“ informáciou poskytnutou médiám ministrom spravodlivosti. Podľa názoru odvolacieho súdu minister spravodlivosti vystupoval ako zástupca štátu, nebol z pozície svojej funkcie podriadený respektíve zamestnancom MS SR, ale stál na jeho čele ako člen vlády SR. Za jeho činnosť preto nezodpovedá MS SR. Za prípadné porušenie povinností samotným ministrom spravodlivosti je daná preto priama zodpovednosť štátu a nie MS SR. V prípade, ak pri výkone verejnej moci dôjde k zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby, pri riešení otázky pasívnej legitímácie treba postupovať analogicky podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), t. j. pri vzniku nemajetkovej ujmy podľa § 13 OZ, je pasívne legítimovaný štát, v mene ktorého koná MS SR. Vzhľadom na uvedené odvolací súd vyhodnotil námietku žalovanej o nedostatku jej pasívnej vecnej legitímácie v spore ako nedôvodnú.

3.2. Na odôvodnenie zrušujúceho výroku o trovách prvoinštančného konania odvolací súd uviedol, že pri výpočte hodnoty úkonov právnej služby vykonaných do 31. mája 2009 bolo potrebné vychádzať z hodnoty sporu, t. j. zo sumy nemajetkovej ujmy priznanej súdom prvej inštancie. Poukázal pritom na rozhodnutie najvyššieho súdu z 30. januára 2007 sp. zn. 2 MCdo 3/2006.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu v potvrdzujúcom výroku a vo výroku o trovách odvolacieho konania podala žalovaná dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila § 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), lebo napadnuté rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Vychádzajúc z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) je zrejmé, že mala na mysli otázku pasívnej vecnej legitímácie subjektu v konaní o ochranu osobnosti za neoprávnený zásah do osobnostných práv zo strany osoby reprezentujúcej orgán verejnej moci pri výkone tejto moci.

4.1. Podľa názoru dovolateľky sa odvolací súd pri riešení predmetnej právnej otázky dopustil viacerých nesprávností, preto nesúhlasí s jeho právnou argumentáciou. Podľa nej odvolací súd nesprávne diferencuje medzi Ministerstvom spravodlivosti SR ako ústredným orgánom štátnej správy a ministrom spravodlivosti. Ministerstvo ako monokratický orgán koná vždy prostredníctvom svojho ministra, ktorý ho riadi a za jeho činnosť zodpovedá. Pokiaľ súd v predmetnom konaní ustálil, že minister spravodlivosti nevystupoval na tlačovej konferencii, na ktorej mala odznieť informácia spôsobujúca zásah do osobnostných práv žalobkyne, ako súkromná osoba vystupujúca vo vlastnom mene, mohol vystupovať a konať len v mene MS SR. K aplikácii „analogie legis“ so zákonom č. 514/2003 Z. z. dovolateľka uviedla, že vo veci práva na ochranu osobnosti je nevyhnutné mať na zreteli, že v občianskoprávných vzťahoch za škodu zodpovedá ten, kto ju spôsobil, čiže aj režim ochrany osobnosti je postavený na princípe zodpovednosti pôvodcu ujmy na osobnostných právach. Práve výnimkou z tejto koncepcie zodpovednosti za škodu podľa Občianskeho zákonníka predstavuje zodpovednosť štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., kedy za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci zodpovedá štát. Teda bez ohľadu na to, ktorý štátny orgán na základe § 4 zákona č. 514/2003 Z. z. škodu spôsobil, pasívne vecne legítimovaný je štát, čiže žalovaná. Neplatí to však vtedy, ak štátny orgán ako právnická osoba

prostredníctvom osôb, ktoré za tento orgán konajú svojimi verejnými vyjadreniami boli pôvodcami tohto zásahu, v tomto prípade majú rovnako vlastnú spôsobilosť na práva a povinnosti. Dovolateľka zároveň poukázala na skutočnosť, že postup odvolacieho súdu spočívajúci v selektívnom výbere jednej z množstva právnych otázok, ktoré boli predmetom konania a jej následnom podriadení pod zákon č. 514/2003 Z. z. a súčasným neprihliadaní na ďalšie parciálne otázky, ktoré mohli za použitia analógie so zákonom č. 514/2003 Z. z. privodiť pre žalovanú priaznivejšie rozhodnutie vo veci, malo za následok, že žalobkyni bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v rozsahu a výške, ktorá je priamo v rozpore s ustanoveniami zákona č. 514/2003 Z. z.. Nadväzujúc na vyššie uvedené žalovaná poukázala na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 201/2007, 3 Cdo 176/2012, ktoré sú založené na aj ňou zastávaných názoroch. Odvolací súd sa ale v danom prípade riešením predmetnej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, vyjadrenej v týchto rozhodnutiach. Otázka pasívnej vecnej legitímácie je rozhodná pri posúdení samotného nároku žalobkyne, nakoľko sa žalobkyňa nemôže domáhať satisfakcie voči subjektu, ktorý sa zásahu voči jej právu nedopustil. Z týchto dôvodov žalovaná navrhla rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a podľa § 450 CSP vec vrátiť na ďalšie konanie.

5. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolateľka svoje dovolanie náležite neodôvodnila a nevymedzila riadne dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 CSP. Dovolateľka podľa jej názoru nepoukázala ani na jediné rozhodnutie judikátornej povahy preukazujúce odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V dovolaní síce poukazuje na jednotlivé rozhodnutia, z ktorých však ani jedno nie je publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“). Z uvedeného dôvodu navrhla dovolanie odmietnuť.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie ako strana sporu podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) dovolateľka, na ktorú sa vzťahuje § 429 ods. 2 písm. b/ CSP), a v ktorej neprospech bol dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia vydaný (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je prípustné a tiež dôvodné.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Pokiaľ zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8.1. V zmysle § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa § 432 ods. 2 CSP sa dovolací dôvod vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

8.2. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

9. V danom prípade dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Podľa jej názoru rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

10. Z obsahu dovolania (§ 124 CSP) je zrejmé, ktorú otázku mala dovolateľka na mysli, (otázku pasívnej vecnej legitímácie subjektu v konaní o ochranu osobnosti za neoprávnený zásah do osobnostných práv zo strany osoby reprezentujúcej orgán verejnej moci pri výkone tejto moci), pri riešení ktorej sa odvolací súd - podľa jej názoru - odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu; v dovolaní označila rozhodnutia dovolacieho súdu predstavujúce pri rozhodovaní o tejto otázke jeho ustálenú rozhodovaciu prax. Samo tvrdenie, že odvolací súd sa riešením určitej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ešte nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP; relevantným je až zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom tvrdenému odklonu skutočne došlo. Dovolací súd preto pristúpil k posúdeniu, či je opodstatnená argumentácia dovolateľky o odklone odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

11. Najvyšší súd v rozhodnutí z 26. septembra 2013 sp. zn. 3 Cdo 176/2012, ktoré bolo publikované v Zbierke ako judikát R 127/2014, pri riešení otázky pasívnej vecnej legitímácie subjektu v konaní o ochrane osobnosti vyslovil záver, podľa ktorého v občianskoprávných vzťahoch sa uplatňuje zásada, v zmysle ktorej za škodu (ujmu) zodpovedá ten, kto ju spôsobil; v prípade škody spôsobenej právnickou osobou ide o činnosť tých osôb, ktoré právnická osoba na túto činnosť použila (§ 420 aj § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka). Z tejto zásady existujú v občianskoprávných vzťahoch výnimky len v prípadoch výslovne uvedených v zákone (§ 422 a § 427 Občianskeho zákonníka). Výnimka zo zásady, že za škodu zodpovedá ten, kto ju spôsobil, vyplýva tiež zo zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom ako aj zo zákona č. 514/2003 Z. z. v ustanovení § 1 ods. 1, podľa ktorého za škodu spôsobenú niektorým orgánom verejnej moci nezodpovedá tento orgán, ale štát. V pôsobnosti týchto zákonov to teda znamená, že bez ohľadu na skutočnosť, ktorý štátny orgán (orgán verejnej moci) škodu spôsobil, subjektom zodpovedným za škodu a pasívne vecne legitímovaným v konaní o náhradu škody je štát. To ale neplatí v odlišných právnych vzťahoch a v pôsobnosti iných zákonov; neplatí to medziiným ani vtedy, keď ide o ochranu osobnosti (§ 11 Občianskeho zákonníka) a pôvodcom zásahu je právnická osoba - štátny orgán (orgán verejnej moci), konkrétnym konaním ktorého malo dôjsť k zásahu do osobnosti. (Najvyšší súd v tomto rozhodnutí poukázal v tejto súvislosti na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2007 sp. zn. I. ÚS 137/07).

12. Ďalším rozhodnutím, na ktoré dovolateľka v dovolaní poukázala, bolo rozhodnutie najvyššieho súdu z 30. júla 2008 sp. zn. 3 Cdo 201/2007. V tomto rozhodnutí dovolací súd konštatoval, že k zásahu do osobnostných práv žalobcu došlo postupom orgánov činných v trestnom konaní (jeho obvinením, vzatím do väzby) ako aj informovaním verejnosti o priebehu trestného stíhania žalobcu. V danom prípade žalovaná (Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky) však predmetné rozhodnutia nevydala, ani verejnosť o trestnom stíhaní neinformovala. Z uvedeného dôvodu ju preto nebolo možné považovať za subjekt zásahu. Z hľadiska určenia subjektu zásahu do osobnostných práv nemožno štát, ani ústredný orgán štátnej správy pre súdy a väzenstvo stotožňovať s odlišnými subjektmi (policajnými orgánmi, prokuratúrou, súdmi, médiami a pod.), ktoré majú samostatnú právnu subjektivitu a nesú vlastnú zodpovednosť za prípadné zásahy do osobnostných práv fyzických osôb.

13. Nad rámec týchto rozhodnutí dovolací súd uvádza, že najvyšší súd sa danou problematikou zaoberal aj v rozhodnutí z 26. septembra 2012 sp. zn. 6 Cdo 149/2011, v ktorom obdobne konštatoval, že kým pasívne legitímovaným subjektom, voči ktorému je uplatňovaný nárok na náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci môže byť v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. len štát, pasívne legitímovaným subjektom, voči ktorému je uplatňovaný nárok na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka je pôvodca neoprávneného zásahu do osobnostných práv.

13.1. V danom prípade žalobkyňa uplatnila nárok na ochranu osobnosti z dôvodu neoprávneného zásahu spôsobeného jej nepravdivou informáciou poskytnutou médiami ministrom spravodlivosti v rámci tlačovej konferencie konanej 4. júna 2004, ako žalovanú označila Slovenskú republiku - Ministerstvo spravodlivosti SR. Z rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že v posudzovanom prípade odvolací súd vychádzal zo záveru o danosti pasívnej legitímácie žalovanej označenej žalobkyňou v žalobe. Právne

názory odvolacieho súdu k tejto otázke však nie sú náležite podložené zohľadnením právnych záverov, ku ktorým dospel už skôr najvyšší súd (viď body 11 až 13 tohto uznesenia dovolacieho súdu).

14. V nadväznosti na tieto rozhodnutia dovolací súd nad rámec uvádza, že v danom prípade sa nemožno stotožniť ani s právnou argumentáciou odvolacieho súdu súvisiacou s použitím „analogie legis“ zákona č. 514/2003 Z. z. pri riešení otázky pasívnej legitímácie a to z toho dôvodu, že nároky vyplývajúce z neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti sú podľa platnej právnej úpravy pojmovo odlišné od nárokov na náhradu škody. Zákon č. 514/2003 Z. z. síce v ustanovení § 17 ods. 2 predpokladá, že pri odškodňovaní môže byť poskytnutá náhrada nielen za škodu a ušlý zisk, ale aj za spôsobenú nemajetkovú ujmu, platná právna úprava však rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti (§ 11 a nasl. OZ) a právom na náhradu škody. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo rýdzo osobnej povahy, ktoré je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi, právo na náhradu škody je na rozdiel toho právo majetkovej povahy, ktoré môže patriť tak fyzickej ako aj právnickej osobe a nemá absolútnu, ale iba relatívnu povahu. Ide preto o dve celkom samostatné práva, ktoré sú podmienené rôznou sférou ochrany zabezpečovanej OZ (porovnaj tiež rozhodnutia najvyššieho súdu z 20. apríla 2011 sp. zn. 4 Cdo 168/2009, z 26. septembra 2013 sp. zn. 3 Cdo 176/2013).

15. Pokiaľ teda odvolací súd pri úvahách o pasívnej legitímácii žalovanej neprihliadol na závery najvyššieho súdu (viď body 11 až 13 tohto uznesenia dovolacieho súdu) a za pasívne legitimovaný subjekt označil štát, odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a rozhodol nesprávne.

16. So zreteľom na vyššie uvedené najvyšší súd uzatvára, že žalovaná v dovolaní, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, opodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 432 ods. 1 CSP argumentujúc, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

17. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti (t.j. v potvrdzujúcom výroku a vo výroku o trovách odvolacieho konania) zrušil; vec v rozsahu zrušenia vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

18. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.